

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 410/2024 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om de studerandes utkomst och välbefinnande

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 410/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Inka Hopsu / gröna m.fl:

Ämnar regeringen göra en bedömning av effekterna av studerandenas skuldsättning och vilka åtgärder vidtar regeringen för att stärka studerandenas välbefinnande när utkomsten försämras och det råder bostadsbrist?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt regeringsprogrammet inleder regeringen en totalreform av studiestödet. I denna totalreform går man igenom studiepenningens nivå, studielånets storlek och studielånskompensationens belopp, gränserna för de fria inkomsterna, ställningen för studerande med familj och stödet till boendet. För studerande ska dessutom en modell tas fram som alternativ till det allmänna bostadsbidraget. Modellen ska uppmuntra till samboende och vara ekonomiskt attraktiv. I samband med halvtidsöverläggningen ska regeringen utvärdera huruvida inkomstgränserna är tillräckliga och om de kan höjas. Vidare ska en bättre samordning av läroavtalsutbildningarna och studiestödet också utredas. Avsikten är enligt regeringsprogrammet att trygga försörjningen under studietiden, stärka de sporrande elementen i studiestödet och stödja slutförandet av studierna inom målsatt tid.

En av åtgärderna enligt regeringsprogrammet är att flytta de studeranden som inte är vårdnadshavare för ett barn från det allmänna bostadsbidraget till bostadstillägget. Åtgärden kan öka eller minska stödet för boende beroende på den studerandes egna boendeval. Modellen med bostadstillägg gynnar samboende, eftersom bostadstillägget inte påverkas av de andra boendes eller makens eller makans inkomster. Däremot kan stödet för boende för studerande som bor ensamma med höga boendeutgifter försämrats, vilket ökar behovet av studielån, arbetsinkomster eller ekonomiskt stöd från föräldrarna. Beloppet av statsborgen för studielån höjdes den 1 augusti 2024, vilket för sin del underlättar anpassningen till en eventuell minskning av stödet för boende. Det är mycket sannolikt att de som inte vill ta lån hellre faller tillbaka på föräldrarnas ekonomiska stöd eller arbetar mer. Det är lättare att kombinera arbete med bostadstillägg än bostadsbidrag, eftersom inkomstgränserna för studiestödets bostadstillägg tillåter större arbetsinkomster utan att

de minskar stödbeloppet. Det är nödvändigt att följa upp effekterna av flytten till bostadstillägget ur många synvinklar.

Enligt statistiken finns det ett bra utbud av hyresbostäder och största delen av studerandena bor även i fortsättningen på den fria hyresmarknaden. Det är sannolikt att efterfrågan på bostäder till rimligt pris ökar och att det råder brist på dem. Man kan dock även i fortsättningen rikta investeringsunderstöd till produktionen av studentbostäder för att garantera reparationer av bostäder och även nyproduktion. Förutsättningarna för en ökning av produktionen av studentbostäder till rimligt pris bör utredas. Frågor som gäller produktion av studentbostäder hör i första hand till miljöministeriets ansvarsområde.

Ett tillräckligt studiestöd kan för egen del stärka studerandenas välbefinnande. Studiestödet på dess nuvarande nivå tryggar studerandens minimikonsumtion när man beaktar rätten till statsborgen för studielån. Studiestödet inklusive studielån har hos oss ansetts främja jämlikheten i utbildningen, eftersom det möjliggör ekonomiska förutsättningar för studier oberoende studerandes eller föräldrarnas ekonomiska situation. Studielånet bör även i fortsättningen vara en möjlig del av systemet. De flesta med studieskuld kan betala tillbaka sitt lån, men det förekommer också problem med återbetalningen. För att förebygga skuldproblem kartläggs i samband med totalreformen av studiestödet även åtgärder med vilka man å ena sidan kan minska behovet av studielån eller en oändamålsenlig användning av lånet samt å andra sidan öka studielånets säkerhet. Till exempel med ett fungerande ränteunderstöd är det möjligt att trygga förutsättningarna för låginkomsttagare med studieskulder att betala tillbaka studielånet. Arbetslöshet ligger ofta bakom låga inkomster. Genom studiestödssystemet kan man dock inte påverka de grundläggande orsakerna till låga inkomster eller arbetslöshet.

Helsingfors 21.11.2024

Idrotts- och ungdomsminister Sandra Bergqvist